

گرانی نان، فشار فقر بر زحمتکشان را بیشتر می‌کند!

امیرجوهری لنگرودی

andishe.gbg@hotmail.com

در نبرد میان نان و جان برای پُر کردن سفره‌ی روزانه، آنگاه که نداری تا خوب بخوری و سفره‌ات همواره خالی است، نان که قاتق جان است، با گران شدنش برعکس، قاتل جان می‌گردد!

خبر کوتاه است: «نان قوت غالب مردم بوده و پس از ۳ سال قیمت آن در بعضی استان‌های کشور افزایش یافته است. در مشهد نان بربری از ۱،۱۵۰ تومان با افزایش حدود ۴۳ درصدی به ۱،۶۵۰ تومان شده است؛ در حالی که ابتدای سال تاکید شده بود قرار نیست قیمت نان تغییر کند شاهد افزایش قیمت انواع نان در چند استان کشور هستیم؛ در حالی که هیچ یک از تشکل‌های فعال در حوزه آرد و نان کشور حاضر به گفت‌وگو نیستند اما خبرها از افزایش نرخ نان در حدود ۱۳ استان حکایت دارد. همچنین عنوان می‌شود تا پایان مرداد این تغییر قیمت‌ها برای سایر استان‌ها از جمله استان تهران نیز اعمال خواهد شد» (۱)

هر چند وزیر کشور در یازدهم مرداد، گرانی نان را تکذیب کرد اما روز بعد، دوازدهم مرداد اخبار رسمی استان‌ها حاکی از افزایش دولتی قیمت نان بود. و مسخره‌ترین وجه خبری در رابطه با گرانی نان، اظهارات علی بهادری سخنگوی دولت رئیسی است که با لفاظی گفت: «...صرفاً در برخی مناطق، قیمت‌ها با توجه به متوسط نرخ آن منطقه متناسب سازی شده است.» (۲)

نکته قابل توجه این است که در شرایطی که امسال تغییر قیمت بخشی از اقلام غذایی به طور رسمی از سوی نهادهای متولی دولتی اعلام نشد اما نرخ‌های جدید روی کالاها درج شده است. قیمت نان هم درحالی که هیچ نهاد دولتی، گرانی‌اش را رسماً اعلام نکرده درحال افزایش است. فعالان این حوزه عنوان می‌کنند تصمیم با کارگروه آرد و نان هر استان بوده که این کارگروه زیر نظر استانداری فعالیت دارد و استانداری‌ها هم زیر نظر وزارت کشور هستند و این یعنی «بخشنامه دولتی» پشت این تغییر قیمت جا خوش کرده است.

هنوز گرانی نان به تهران که سنگر اساسی رودرویی های مردم و حاکمیت می تواند تلقی گردد، نرسیده است. در این باب فاطمه نظری رئیس اتحادیه نانوایان سنتی تهران درباره‌ی گران شدن قیمت نان تاکید کرد: «آرد در این بین نقش اندکی داشته و عموماً به هزینه‌های جاری نانوایی باز می‌گردد؛ هزینه‌ها شامل خمیرمایه، خوراک کارگری و دستمزد و بیمه و برق و آب و مالیات می‌باشد؛ ولی طرح اجرا شده خوب بوده که اطلاع رسانی اندکی درباره آن صورت گرفته است.» (۳) اما در زمینه حقوق کارگران نانوایی، خود کارگران نانوا اینگونه نمی‌بینند.

در برخی استان‌ها هم تغییراتی اعمال شده؛ تغییراتی که به گفته مسوولان «در راستای بهبود اقتصاد نانوا و جلوگیری از قیمت‌گذاری خودسرانه و کم‌فروشی» شکل گرفته است. آنچه مطرح است بالا رفتن قیمت نان در هر استان و شهر با نرخ گذاری صاحب مغازه نانوایی خودش را تعریف می‌کند؛ مثلاً در استان گلستان رئیس سازمان جهاد کشاورزی گلستان در مورد افزایش قیمت نان گفت: «از این پس قیمت نان سنگک با وزن ۶۰۰ گرم هر عدد ۹ هزار تومان، بربری با وزن ۵۰۰ گرم هر عدد ۷ هزار و ۵۰۰ تومان و تافتون با وزن ۲۰۰ گرم هر عدد ۴ هزار تومان خواهد بود.» (۴)

قرار حضرات حکومتی و به اصلاح دولت حامی فقرا و مستمیری بگیران، این بود که در «سال مهارتورم» هیچ چیزگران نشود؛ اما حالا نان، قوت غالب توده مزد و حقوق بگیران جامعه در تعدادی از استان‌ها گران شده است؛ مدت‌هاست که خرید نان نصفه رواج پیدا کرده! همچنان که در برابر گرانی ماکارونی؛ خریدار تنگدست آنرا به طنز لوله ای از صاحبان مغازه تقاضا می کنند. آیا قرار است در برابر افزایش قیمت‌ها و رشد تورم غیرقابل مهار، نان هم جزو کالاهای گران و کم‌مصرف شود و مردم به خرید قسطی و نسیه آن روی بیاورند؟ یا قراره است گرانی نان همه وجوه مصرف روزانه را گران سازد. همچنان که امروز ما شاهد دیگر گرانی‌ها نیز هستیم.

گرانی‌ها تنها محدود به نان نیست؛ لبنیات (ماست، شیر، پنیر و...) تخم مرغ و گوشت مرغ نیز در حال خروج کامل از سفره‌های کارگران است، برنج و گوشت قرمز نیم میلیون تومانی پیشتر از سفره‌ها حذف شده، میوه‌های تابستانی، جزو اجناس کمیاب و کیمیای نایاب سفره کارگران شمرده می‌شود، حتی قند و شکر، حلوا شکری و روغن هم گران‌تر از توان خرید زحمت‌کشان و مزدبگیران است.

صورت مسئله روشن است، دلایل گران کردن نان همان موضوعاتی است که در سال‌های اخیر در هر شوک تورمی، در مخیله حاکمان تکرار شده است؛ به قولی بنزین گران می‌شود تا الگوی مصرف مردم تغییر کند و به سمت صرفه‌جویی بروند و برای بهسازی محیط زیست، باماشین تردد نکنند، به جایش از اسب ارابه یا قاطر استفاده کنند! بهره‌گیری از دوچرخه و موتور هم که برای دختران و زنان ممنوع و حرام است! نرخ رسمی دلار بالا کشیده می‌شود تا صرافی‌ها تخلف نکنند و بازار سیاه به وجود نیاید و نان گران می‌شود تا ناوایی‌ها قیمت گذاری خودسرانه نکنند و کم‌فروشی شکل نگیرد! و به قول سخنگوی مسخره‌ی دولت "متناسب سازی" صورت گیرد.

باید گفت: در این نوای بی کسی هیچکس و هیچ دیواری کوتاه‌تر از دیوار کارگران نیست که آوار می‌شود. در این جامعه بار گرانی‌ها بر دوش کارگر و زحمتکشان است، بار بحران صندوق‌ها (ورشکستگی صندوق تأمین اجتماعی- صندوق ذخیره فرهنگیان و...) بر دوش کارگران و بازنشستگان و معلمان است، بار مالیات‌ها هم بر دوش توده کارگران است؛ هرچند امامان جمعه، دولتیان و سخنگوی حراف آن تلاش دارند که با قضیه‌ی «گرانی نان» ساده و جزئی برخورد کنند، و آنرا در حد «متناسب سازی» کاهش دهند، اما باید پذیرفت که دود این گرانی باز هم به چشم کارگران و بی چیزان جامعه فرو می‌رود، حتی کارگران زحمتکش ناوایی‌ها که با روزی ده ساعت و بیشتر کار در گرمای ۵۰ درجه‌ی مقابل تنور ناوایی، چانه می‌گیرند و نان به دست مشتری می‌دهند، خود نیز در آتش این گرانی خواهد سوخت... چرا که این گرانی چیزی به حقوق او نمی‌افزاید! و بناست جای خالی منابع غارت شده‌ی دزدان و مزدوران حکومتی را پر کند. در واقع حکومت خامنه‌ای هشتاد میلیون مردم ایران را گروگان سیاست‌های ستمگرانه‌ای گرفته که نظام ننگین و خون‌ریزش را حفظ کند. این نظام بار همه‌ی دزدی و غارت‌های سرزمین ما را بر دوش مردم زحمتکش و شریف ایران می‌اندازد و از گلوی مردم می‌زند تا مزدوران بی‌سروپا و دزدان غارتگرش را سیر و راضی نگهدارد. این‌چنین است که در غیاب تشکلهای مدنی و سندیکاهای کارگری، قیمت نان که به جان بخش زیادی از مردم تهی‌دست و بی‌چیز شده به دست همین حکومت نکبت، بستگی تام دارد و بی هیچ دلیل و برهان و بدون رضایت مردم گران می‌شود. این سیاست‌ها جز افزودن بر شکاف طبقاتی جامعه و ایجاد تنش و بیشتر شدن آسیب‌های اجتماعی حاصلی ندارد. روندی که با گرانی نان آغاز شده، شورش گرسنگان را در پی خواهد داشت و حکومت هم همزمان با آن در تدارک سرکوب همه‌جانیه بر خواهد خاست. این دامچامله‌ایست که توهمات خامنه‌ای برای نظام اسلامی‌اش ساخته، برای حفظ خود مجبور به هزینه‌های سنگین امنیتی - نظامی‌ست و برای پوشش آن هزینه‌ها در دستگاه فاسد سپاه پاسداران و رانتخواران حکومت، مجبور به افزایش قیمت‌ها و فشار بر جامعه که خود باعث بیشتر شدن اعتراضات می‌شود و در عرصه سیاست خارجی دستش را پیش رجاله‌های آمریکایی- عربستان سعودی - عمان دراز می‌کند تا ته صندوق فرو ریخته را هم آورند!

گرانی نان می‌تواند پرده‌ی آخر این نمایش ننگین حکومت دزد و غارتگر باشد؛ چرا که این‌بار به راستی چنگ انداخته‌اند بر گلوی مردم و از تنها خوراک باقی مانده‌ی میلیون‌ها انسانی که سال‌هاست زیر خط فقر زندگی می‌کنند، می‌زنند تا جیب‌های خود را پر پول کنند. اما اصل بقا به مردم می‌گوید برای زنده ماندن دیگر هیچ راهی جز نابودی این نظام سراپا فاسد ندارند.

شنبه ۲۱ مرداد ۱۴۰۲ برابر با ۱۲ اگوست ۲۰۲۳

منابع:

(۱) خبرگزاری مهر ایران؛ تغییر قیمت نان از سوی استاندارها، ۱۵ مرداد ۱۴۰۲

<https://www.mehrnews.com/news/5854341>

(۲) خبرگزاری جمهوری اسلامی، قیمت نان متناسب سازی شده است، ۱۷ مرداد ۱۴۰۲

<https://www.irna.ir/news/85193383>

(۳) خبرگزاری مهر ایران، گرانی نان به آرد مربوط نیست، ۱۷ مرداد ۱۴۰۲

<https://www.mehrnews.com/news/5856768>

(۴) دیجی سرگرمی، گرانی وحشتناک نان از امروز ۱۵ مرداد رقم خورد...، ۱۴۰۲/۰۵/۱۵

<https://www.digisargarmy.com/fa/tiny/news-27943>